
PRESENTACIÓ

Amb aquest volum monogràfic de la revista *Caplletra* ens proposem donar una mostra de les principals línies de recerca actuals sobre dialectologia catalana. A l'hora d'encomanar els articles ens van guiar dos criteris. En primer lloc, vam convidar a participar-hi els investigadors que en els darrers anys han enllestit –o estan a punt d'enllestir– les seues tesis de doctorat centrades en l'estudi dels nostres parlars. En segon lloc, vam convidar alguns investigadors a presentar els seus projectes geolingüístics ja enllestits o en estat avançat d'elaboració.

Fruit d'aquella convocatòria són els treballs que hui oferim en aquest volum. Com podrà comprovar qui s'endinse en la lectura d'aquestes pàgines, la dialectologia catalana gaudeix d'un bon estat de salut. Al costat de les tendències tradicionals, que continuen conreant-se amb rigorositat i eficiència, els nous corrents de la lingüística –el generativisme, la sociolingüística, la dialectometria– enriqueixen i obren nous camins a la nostra dialectologia.

El primer estudi del volum s'ocupa dels aspectes teòrics i metodològics de la classificació dels nostres parlars. Esteve Clua, de la Universitat Pompeu Fabra, ens ofereix, en el seu treball sobre «Distància lingüística i classificació de varietats dialectals», una mostra de la seua recent tesi de doctorat. Segons Clua, és possible, mitjançant un mètode dialectomètric basat en el concepte de distància lingüística, obtenir classificacions dialectals fiables.

Un segon bloc d'estudis se centren en aspectes geolingüístics del conjunt dels nostres parlars. En primer lloc, Joan Veny, de la Universitat de Barcelona, en «Leuconímia i cultura popular», ens ofereix una mostra excel·lent del profit que es pot traure dels riquíssims materials de l'*Atles Lingüístic del Domini Català*, ja pràcticament

enllestit i en vies de publicació. Dos deixebles seus ens donen mostres de les seues tesis doctorals. En primer lloc, Xavier Favà i Agud, en «La geosinonímia dels ceps i raïms catalans», analitza l'extensió geogràfica i fa algunes propostes etimològiques sobre una trentena d'ampelònims catalans. Tot seguit, Antoni Corcoll, en «Els noms de l'«Eriçó de mar» en català», ens mostra la riquesa de denominacions d'aquest animal marí en el nostre litoral i fa algunes propostes etimològiques.

Dos treballs s'ocupen del tema de les transicions dialectals. En primer lloc, Xavier Giralt Latorre, de la Universitat de Saragossa, ens ofereix «Una mostra de la transició dialectal catalanoaragonesa: els parlars de la Llitera», on descriu la rica variació geolèxica de la zona a partir de l'anàlisi dels trets fònics i morfològics més rellevants. El seu treball s'enriqueix amb uns excel·lents etnotextos que sens dubte seran ben acollits pels estudiosos i els estudiants de dialectologia catalana. També Pere Navarro, de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, s'ocupa de «Els parlars de transició entre el català occidental i l'oriental». Aquest treball, fruit d'enquestes exhaustives en tots els pobles d'aquestes comarques, ens mostra una vegada més les dificultats per establir fronteres lingüístiques.

Andreu Bosch i Rodoreda, de la Universitat de Barcelona, i Luca Scala, de la Universitat de Sàsser, estudien la «Variació fonètica i cliticització pronominal en alguerès: una aproximació intradialectal». El seu treball, fruit de l'aplicació dels mètodes de la dialectologia generativa a la fonologia de l'alguerès, es complementa amb uns valuosos etnotextos utilíssims per a l'estudi de l'alguerès actual.

El darrer bloc de treballs se centra en l'estudi dels parlars valencians. Andreu Beltran Zaragoza, de la Universitat Jaume I de Castelló, ens ofereix, en «La llengua al nord del País Valencià», un bon estat de la qüestió sobre els parlars valencians septentrionals. L'investigador alcoià Josep Tormo Colomina presenta el seu «*Atlas Lingüístic del País Valencià Meridional i Alacantí*», un microatles molt valuós per a conèixer els parlars valencians meridionals. El volum es clou amb les aportacions de dos joves investigadors de la Universitat d'Alacant. Vicent Beltran i Calvo ens dóna en «Els parlants mallorquinitzants de la Marina» una mostra de la seua tesi de doctorat sobre el contacte interdialectal valencianobalear. I, finalment, Carles Segura i Llopes demostra la utilitat de combinar els mètodes de la dialectologia amb els de la sociolingüística en l'estudi de «Els verbs de tipus *naixtre* al Baix Vinalopó. Una aproximació sociolingüística a un canvi morfològic en marxa».

Volem cloure aquesta presentació expressant la nostra confiança que aquest volum constituirà una bona contribució al coneixement dels nostres parlars i que serà ben rebut per tots els estudiosos de la nostra llengua.

JORDI COLOMINA I CASTANYER

Universitat d'Alacant

Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana